

Identificació de l'expedient

Resolució d'arxiu de la informació prèvia núm. IP 133/2022, referent al Grup municipal Tots per Argentona de l'Ajuntament d'Argentona

Antecedents

1. En data 13/04/2022, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit pel qual l'Ajuntament d'Argentona formulava una denúncia contra el Grup municipal Tots per Argentona, amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

En concret, l'Ajuntament exposava que, un regidor del referit grup municipal, en la seva condició d'electe local, hauria accedit a l'expedient de preinscripcions i matrícules de les escoles bressol municipals per al curs 2021-2022, i hauria recollit les dades personals d'aquelles famílies que no haurien obtingut plaça, per tal de contactar-les telefònicament, i demanar-los via "Whatsapp" el seu nom, cognoms i DNI, per a presentar una instància a l'Ajuntament. Al respecte, consideren que la referida actuació del grup municipal podria contravenir la normativa de protecció de dades.

La documentació que s'adjunta a l'escrit de denúncia és la següent:

- Sol·licitud d'accés a la informació presentada en data 05/10/2021 pel grup municipal Tots per Argentona que tenia per objecte l'accés a l'expedient administratiu que recull les preinscripcions, matriculacions i correspondència relacionada, amb la matriculació a les escoles bressol municipal, pel curs 2021-2022.
- Resolució de data 11/10/2021 de la sol·licitud d'accés a informació pública presentada pel grup municipal Tots per Argentona.
- Còpia de determinades instàncies, que integren l'expedient administratiu relatiu a les preinscripcions i matrícules de les escoles bressol municipals per al curs 2021-2022, a les quals, el grup municipal denunciat va accedir.
- Acta de compareixença signada per l'Alcalde i la secretària municipal de l'Ajuntament d'Argentona, que recull la queixa d'una tercera persona (amb les seves dades anonimitzades), en relació amb el tractament de dades dut a terme per part del grup municipal aquí denunciat.

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 133/2022), d'acord amb el que preveu l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (d'ara endavant, LPAC), per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador.

3. En aquesta fase d'informació, en data 07/06/2022 es va requerir l'entitat denunciada perquè, entre d'altres, informés sobre les circumstàncies en què el grup municipal va accedir a la informació relativa a l'expedient de preinscripció i matriculació a les escoles de bressol municipals i perquè confirmés si es va contactar telefònicament amb les famílies que no havien obtingut plaça a les escoles bressol.

4. En data 16/06/2022, el grup municipal denunciat va respondre el requeriment esmentat a través d'un escrit en què exposava el següent:

- Que, *“Durant tots els dies de consulta el nostre regidor sr. (...) va recollir les dades rellevants per a tenir un coneixement real de la situació de les matrícules i demandes del servei d'acollida, com són: dates d'instàncies i motius, números de registre d'entrada, inicials de l'infant i data de naixement (imprescindible per a saber l'aula que li correspon). A partir d'aquesta informació es va elaborar un quadre resum de la situació”*
- Que, *“En cap moment es va utilitzar cap altra dada no explicitada (...) Els contactes que vàrem establir amb les persones i/o famílies interessades es varen fer a través de coneixences personals prèvies o a través de terceres persones. De fet, aquests contactes es varen iniciar amb anterioritat a l'accés a l'expedient, quan uns pares pròxims al nostre grup polític ens varen trucar per explicar-nos la situació. A partir d'aquest moment vàrem començar a buscar altres pares de l'escola bressol i pares de nadons nascuts durant l'any 2020”.*
- Que, *“Són innumbrables els contactes que a partir d'aquell moment vàrem fer, però sempre, com hem dit, a través de relacions personals. No és difícil suposar que en un poble com Argentona pots arribar a contactar amb qualsevol vilatà amb una certa facilitat. A tall d'exemple podem explicar que: un altre regidor (...) té un fill nascut precisament el 2020 i per tant té coneixences personals amb altres pares amb fills de la mateixa edat. El mateix regidor (...) té un germà amb un fill nascut el 2020 i un altre que havia anat a l'escola “Cargol treu banya” un any abans. També vàrem anar al veïnat del Cros un parell de dies i preguntàrem a varies famílies que veiem amb un cotxet de nadó”.*
- Que, *“Així es com vàrem anar teixint la xarxa de contactes. Quan hi contactàvem a través d'una conversa telefònica o missatge de whatsapp els explicàvem el nostre punt de vista i la nostra intenció de fer una instància conjunta a l'Ajuntament. Els que hi estaven interessats en donaven les seves dades. És justament perquè no vàrem utilitzar cap dada de l'expedient que les demanàvem a través del telèfon”.*
- Que, *“Totes les dades que els mateixos interessats ens donaven van ser utilitzades únicament amb la finalitat de complir amb la proposta que els havíem anunciat (fer una instància a l'Ajuntament). Quan vàrem fer pública aquesta instància es van ocultar totes aquestes dades”.*
- Que, *“A totes les persones que varen mostrar el seu interès les vàrem convocar a una reunió el dia 25/10/2021, que es va celebrar al mig de la plaça del Cros. És justament perquè aquests contactes es van fer de manera oberta i fent “córrer la veu” (...)”*

L'entitat denunciada adjuntava a l'escrit documentació diversa.

Fonaments de dret

1. D'acord amb el que preveuen els articles 90.1 de l'LPAC i 2 del Decret 278/1993, en relació amb l'article 5 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, i l'article 15 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, és competent per dictar aquesta resolució la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. A partir del relat d'antecedents, cal analitzar els fets denunciats que són objecte de la present resolució d'arxiu.

L'aquí denunciant posava de manifest que, un regidor del grup municipal Tots per

Argentona, en la seva condició d'electe local, hauria accedit a l'expedient de preinscripcions i matrícules de les escoles bressol municipals per al curs 2021-2022, i hauria recollit dades personals d'aquelles famílies que no van obtenir plaça a les escoles bressol, per a posteriorment, contactar-les via "Whatsapp", i demanar-los les seves dades personals – en concret, el nom, cognoms, i DNI –, per a presentar una instància a l'Ajuntament.

En relació amb l'anterior, als efectes d'acreditar els fets, l'Ajuntament aportava, entre d'altra documentació, una acta de compareixença, signada per l'Alcaldessa i la secretària municipal, mitjançant la qual, es fa constar que, una tercera persona – la identitat i signatura de la qual apareix anonimitzada – hauria presentat una queixa davant l'Ajuntament per posar de manifest que, en data 24/10/2021, hauria rebut una trucada d'un regidor del grup municipal aquí denunciat, per informar-la de la celebració d'una reunió, amb aquells pares i mares que tenien fills que s'havien quedat sense plaça a les escoles bressol. L'acta també recull que aquesta tercera persona, s'hauria queixat pel fet que dit regidor hauria presentat una instància a l'Ajuntament, on les famílies *"quedaven identificades amb noms i números de DNI. Aquestes dades, a ells en concret, els les va sol·licitar el mateix regidor via whatsapp, després del primer contacte"*.

Com a qüestió prèvia, cal advertir que, l'accés per part del regidor a la informació detallada als antecedents, la qual hauria estat proporcionada pel mateix Ajuntament, no es contrària a la normativa de protecció de dades. El dret d'accés a la informació municipal que tenen tots els membres de les Corporacions – amb independència de si es troben a l'equip de govern, o bé a l'oposició, com seria aquest cas – està expressament regulat a l'article 77 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local (LRBRL) quan disposa que *"Todos los miembros de las Corporaciones locales tienen derecho a obtener del Alcalde o Presidente o de la Comisión de Gobierno cuantos antecedentes, datos o informaciones obren en poder de los servicios de la Corporación y resulten precisos para el desarrollo de su función. La solicitud de ejercicio del derecho recogido en el párrafo anterior habrá de ser resuelta motivadamente en los cinco días naturales siguientes a aquél en que se hubiese presentado"*.

En aquest mateix sentit es pronuncia el Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (TRLMRLC) en disposar, al seu article 164.1, que *"tots els membres de les corporacions locals tenen dret a obtenir (...) tots els antecedents, les dades o les informacions que són en poder dels serveis de la corporació i són necessaris per al desenvolupament de la seva funció"*.

Ara bé, sens perjudici d'aquesta habilitació legal per accedir al contingut dels documents controvertits, cal tenir present que, un cop s'ha materialitzat l'accés, d'acord amb l'article 164.6 TRLMRLC, els i les electes locals *"han de respectar la confidencialitat de la informació a què tenen accés per raó del càrrec si el fet de publicar-ho pot perjudicar els interessos de l'ens local o de tercers"*. Aquest deure de secret o de confidencialitat també es preveu explícitament als articles 5 de l'RGPD i de l'LOPDGDD, el qual comporta que, la referida informació no es doni a conèixer a terceres persones, fora dels casos habilitats per llei. És a dir, existeix un deure de custodiar amb diligència les dades personals que són objecte de consulta.

En aquest sentit, i com ja s'ha dit, no és objecte de controvèrsia que el grup municipal pogués accedir a l'expedient controvertit, sinó que l'objecte d'aquesta denúncia es refereix a la presumpta recollida, per part del grup municipal, de les dades personals contingudes al

referit expedient per a, posteriorment, contactar les famílies afectades via “*Whatsapp*”, demanar-los les seves dades personals, i presentar una instància a l’Ajuntament.

El grup municipal Tots per Argentona, després que aquesta Autoritat li requerís informació sobre els fets denunciats, ha reconegut haver accedit a l’expedient de preinscripcions i matrícules de les escoles bressol municipals per al curs 2021-2022, i haver recollit, en el si d’aquesta consulta, les dades següents: dates de les instàncies i motius, número de registre d’entrada, inicials dels infants i data de naixement, però nega haver recollit cap altra dada personal – com ara el telèfon o la identitat de les famílies –, i afirma que, si bé van contactar amb diferents persones que tenien fills que s’havien quedat sense plaça a les escoles bressol, aquests contactes es van iniciar a partir de coneguts i familiars, i en alguns casos amb anterioritat a la consulta del referit expedient. En aquest sentit, el grup municipal addueix que *“no és difícil suposar que en un poble com Argentona pots arribar a contactar amb qualsevol vilatà amb una certa facilitat”* i que, fins i tot, haurien anat *“al veïnat del Cros un parell de dies i preguntàrem a vàries famílies que veiem amb un cotxet de nadó”*, per tal d’arribar a més famílies, explicar-los el seu punt de vista, i convocar-los a una reunió, per proposar la presentació d’una instància a l’Ajuntament. Adjunt al seu escrit d’al·legacions, el grup municipal aportava la controvertida instància, que haurien presentat sis famílies, actuant en nom propi, com a *“veïns d’Argentona i pares/mares d’un nadó nascut aquest any 2021”*.

Doncs bé, a banda de les afirmacions de la part denunciada, no consta acreditat que el grup municipal, en el marc de l’accés a la informació controvertida, recollís determinades dades personals de les famílies afectades per a posteriorment contactar-les. I, al respecte, escau assenyalar que, l’acta de compareixença aportada en aquest procediment per l’Ajuntament, recull l’afirmació relativa al fet que, un regidor del GM aquí denunciat hauria demanat, via *Whatsapp*, les dades relatives al nom, cognoms i número de DNI a les persones afectades, per a la posterior presentació d’una instància. Aquesta petició d’informació, resultaria innecessària si, l’electe local en qüestió, hagués recollit aquestes dades quan va consultar l’expedient, i fos aquesta la font d’informació de la que es va servir per contactar-les, com afirma la part denunciada.

En relació amb l’anterior, val a dir que, no es pot descartar que les dades personals controvertides s’obtinguessin a partir de contactes del grup municipal denunciada, tal i com aquest afirma després de negar haver-les obtingut de la consulta del referit expedient, tenint en compte que tant l’Ajuntament com una tercera persona, han afirmat que el referit grup hauria demanat dades personals a les famílies afectades. Dades que, com s’ha dit, constarien a les instàncies que el grup va poder consultar, en el marc de l’accés al referit expedient.

I, pel que fa la presentació de la instància controvertida, per part de sis famílies, aquesta Autoritat tampoc aprecia cap incompliment de la normativa de protecció de dades, atès que, si bé el grup municipal denunciada tingué la iniciativa de presentar una instància a l’Ajuntament, demanant l’obertura d’una aula de l’escola bressol “Cargol treu banya”, la instància de referència amb dades personals ve signada per les persones afectades, actuant com a veïns d’Argentona, i en nom propi.

Establert l’anterior, cal tenir en consideració que el procediment sancionador és especialment garantista per raó de les conseqüències que del mateix se’n poden derivar. És per això que resulta necessària l’existència d’elements probatoris o indicis racionals suficients que permetin imputar la comissió d’una infracció. En consonància amb l’article 24

de la Constitució Espanyola, en allò referent a la presumpció d'innocència, l'article 53.2.b) de la LPAC recull com a dret dels presumptes responsables dels procediments administratius de naturalesa sancionadora, el següent: *"A la presumpció de no-existència de responsabilitat administrativa mentre no es demostrï el contrari"*.

No pot obviar-se que al dret administratiu sancionador li són d'aplicació, amb alguna matisació però sense excepcions, els principis inspiradors de l'ordre penal, resultant clara la plena virtualitat dels principis de presumpció d'innocència i in dubio pro reo en l'àmbit de la potestat sancionadora, que desplaça a qui acusa la càrrega de provar els fets i la seva autoria. En aquest sentit, el Tribunal Constitucional, en la seva Sentència 76/1990 de 26 d'abril, considera que el dret a la presumpció d'innocència comporta que *"la sanción esté basada en actos o medios probatorios de cargo o incriminadores de la conducta reprochada; que la carga de la prueba corresponda a quien acusa, sin que nadie esté obligado a probar su propia inocencia; y que cualquier insuficiencia en el resultado de las pruebas practicadas, libremente valorado por el órgano sancionador, debe traducirse en un pronunciamiento absolutorio"*. D'igual forma, el Tribunal Suprem, en la seva Sentència de 26/10/1998, declara que el dret a la presumpció d'innocència *"no se opone a que la convicción judicial en un proceso pueda formarse sobre la base de una prueba indiciaria, pero para que esta prueba pueda desvirtuar dicha presunción debe satisfacer las siguientes exigencias constitucionales: los indicios han de estar plenamente probados –no puede tratarse de meras sospechas- y tiene que explicitar el razonamiento en virtud del cual, partiendo de los indicios probados, ha llegado a la conclusión de que el imputado realizó la conducta infractora, pues, de otro modo, ni la subsunción estaría fundada en Derecho ni habría manera de determinar si el proceso deductivo es arbitrario, irracional o absurdo, es decir, si se ha vulnerado el derecho a la presunción de inocencia al estimar que la actividad probatoria pueda entenderse de cargo"*.

A la vista doncs de les concretes circumstàncies concurrents en el supòsit objecte d'aquesta resolució, procedeix l'arxiu de les actuacions, en no constar indicis suficients per considerar acreditada l'existència d'infracció i, en el seu cas, la responsabilitat del grup municipal denunciat en relació als fets denunciats.

De conformitat amb tot el que s'ha exposat en el fonament de dret 2n, escau acordar l'arxiu de les presents actuacions, de conformitat amb l'article 10.2 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, que disposa que no es formularà plec de càrrecs i s'ordenarà el sobreseïment de l'expedient i l'arxiu de les actuacions, quan de les diligències i proves practicades no resulti acreditada la responsabilitat del presumpte infractor.

Per tant, resolc:

1. Arxivar les actuacions d'informació prèvia número IP 133/2022, relatives al Grup municipal Tots per Argentona.
2. Notificar aquesta resolució al Grup municipal Tots per Argentona i comunicar-la a l'Ajuntament d'Argentona.
3. Ordenar la publicació de la resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb l'article 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, l'entitat denunciada pot interposar, amb caràcter potestatiu, un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveu l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius, en el termini de dos mesos a comptar des de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Igualment, l'entitat denunciada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora,